

Ei asiakas tai potilas vaan ihminen

Keskustelussa Pirkanmaan hyvinvointialuejohtaja Marina Erholan kanssa nousee esiin ihminen jo ensimmäisessä strategian kärjessä: ”Tärkeintä ihminen”.

Teksti: Saara Ketola

ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri, tekonivelkirurgian asiantuntijalääkäri, apulaisylilääkäri, potilasturvallisuusjohtaja, Tekonivelsairaala Coxa

Erholan mukaan ainoa tapa viedä potilasturvallisuutta kestävästi eteenpäin on kuljettaa sitä mukana kaikessa toiminnassa. Potilasturvallisuus onkin Pirkanmaalla mukana strategian eri kärjissä.

Palvelun tulee perustua tarpeeseen ja tutkittuun tietoon sekä olla sujuvaa ja oikea-aikaista

Erholan mukaan uusilla hyvinvointialueilla on paljon tehtävää – haasteita ja mahdollisuuksia – muuttaa toimintaa vastaamaan paremmin asukkaiden tarpeita. Tavoitteena on yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut. Hän toteaa realistisesti, ettei järjestelmä tällä hetkellä toimi optimaalisesti. ”Vääränlaisia ihmisiä ajautuu vääränlaisiin paikkoihin, kaaokseen ja jonoihin.” Huoli potilasturvallisuudesta on noussut julkisuuteen mm. sairaalapäivystyksen osalta. Tämä onkin jo käynnistänyt laaja-alaisen selvityksen – eikä se voi selvitykseksi jäädä, Erhola lisää.

Hän kantaa erityistä huolta haavoittuvien ryhmien haasteista, koska ryhmiin kuuluvat eivät itse jaksakaan hakea apua. Kaikilla ei lähipiirissäkään ole aikuisia, jotka pystyisivät heidän puolestaan hoitoa hakemaan. Jonossa oleminen kasvattaa riskiä siitä, ettei saa oikeaa tai pahimmillaan ollenkaan hoitoa. Näihin palveluihin onkin jo laitettu lisärahoitusta.

Hyvinvoivat työntekijät

Strategian fraaseja tärkeämpänä Erhola pitää sitä, että arjessa tehdään asioita, jotka auttavat vaikeassa henkilöstötilanteissa. Henkilöstöpula heijastuu pahimmillaan työssä jaksamiseen ja sitä kautta potilaiden hoitoon. Potilasturvallisuusmittareista hän itse seuraa nimenomaan henkilöstön riittävyyttä.

Erhola on vakuutunut sosiaali- ja terveydenhuollon yhdistymisen hyödyistä hallinnon

ja palvelujen tuottamisen kannalta. Asiat eivät kuitenkaan parane lainsäädännöllä, vaan vasta toimenpiteillä, joilla saatetaan ihmisiä yhteen. Erhola ottaa esimerkin tilannehuoneesta, jossa päivystyspuhelun aikana mietitään, lähetetäänkö kotiin ambulanssi vai lähihoitaja.

Yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue

SOTE-uudistusta on valmisteltu 17 vuotta. Pelkkää hallinnollista kuorta ei kuitenkaan tarvita, vaan aitoa hyötyä yhden budjettilinjan alla toimimisesta. Erhola kokee harmillisena, että uutta järjestelmää pidetään jotenkin nykytilan syynä. ”Niin päin se ei mene”, hän tokaisee. ”Uudistushan tehtiin siksi, että ongelmia pystyttäisiin paremmin ratkomaan. Nyt työtä ollaan alueellisesti vasta aloittamassa. Toimintavarma ja yhtenäinen palvelujärjestelmä sekä kestävä talous, sitä me tavoittelemme”, Erhola kiteyttää.

Tosiasioden selvittäminen ja tunnustaminen on välttämätöntä

Ongelmien tunnistaminen ja tunnustaminen on aina ollut Erholan tapa johtaa. Tämän jälkeen niihin lähdetään hakemaan ratkaisuja. Hänen mukaansa johtajan on oltava vahva ja määrätietoinen, ainakin muutosvaiheessa. Samalla pitää löytyä nöyryyttä hyväksyä, että on asioita, joita ei pysty ainakaan lyhyellä aikavälillä muuttamaan. Pitää myös pystyä havaitsemaan, minkälaisia tukea ja apua omat johdettavat tarvitsevat.

Hyvinvointialue haluaa olla asukkaiden ja henkilöstön luottamuksen arvoinen. ”Teemme yhdessä hyvinvoivaa ja turvallista Pirkanmaata.” Potilasturvallisuus on yhtenäisten käytäntöjen ja toimintamallien luomista. Tässä Erhola korostaa lähiesimiesten roolia. Hän kannustaa virheistä puhumiseen ja muistuttaa, ettei etsittäisi syyä vaan pääsyytä. Yksi Erholan oivallus on ollut se, että potilasturvallisuus on osa jokapäiväistä työtä. Sitä ei voi eristää projekteiksi. Pitää luoda toimintamalleja, joilla potilasturvallisuus saadaan integroitua sekä johtamisrakenteisiin että arkityöhön.

Kun suunnitelmat on tehty, ei saa olla tyytyväinen, vaikka se työlle raamit antaakin: sittenhän varsinainen työ vasta alkaa! ○